

могла Скупштина да отпочне свој рад у пленуму, ја ћу ову седницу закључити, а другу ћу закључити писмено.

Јован Ђоновић: Ја сам, господине председниче, хтео само, да вас питам, да ли је влада у ономе року, који је прописан Уставом, поднела све уредбе? То званично још није утврђено, а то је потребно да се утврди, јер ви знате, да по члану 133. Устава сви привременни закони, уредбе и решења Министарског Савета, која се, у уставом одређеном року, не поднесу Законодавном Одбору, тим самим престају важити. То треба утврдити још сад по списку, тако да после не би било додавања оних уредаба и привремених закона, који пису на време поднети.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Сва Министарства су поднела.

Јован Ђоновић: Ја хоћу да сазовете седницу и да се на седници утврди које су уредбе и која министарства поднела. Молим вас, да ту седницу сазовете још сутра у 8 сати.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Тај посао, израда тога списка, не може бити готова до сутра у то доба.

Јован Ђоновић: Онда је сазовите за после подне.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Ја ћу сазвати седницу писмено и у споразуму са г. председником Скупштине, водећи рачуна како о томе кад тај списак може бити готов, тако и о томе кад нам овај локал може бити стављен на расположење, али морам да умолим све чланове, да дођу сутра у пола девет ради конституисања одсека. Овим је седница закључена.

(Седница је закључена у 6.40 час.).

IX. СЕДНИЦА ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ КРАЉЕВИНЕ

СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

држана 20. септембра 1921. године у Београду.

Председавао потпредседник др. **Грегор Жерјав.**

Вршио дужност секретара административни чиновник Скупштине **Света Михајловић.**

(Почетак у 10 $\frac{1}{2}$ час. пре подне.)

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Пошто има довољан број чланова Одбора, према пропису пословника, отварам седницу, коју сам сазвао према споразуму странака, учињеном месеца августа с господином Председником Скупштине и са клубовима.

Част ми је поздравити вас након опоравка са жељом, да би се наде Законодавног Одбора испуниле у томе смислу: да би се овде што мање политизирало, а што више радило на изједначењу законодавства и да би што пре свршили ревизију уредаба.

Законодавни Одбор је израдио свој Пословник и поделио се у секције, које већином већ добро раде и које су деломике већ свршиле свој посао, који је, као што се у току рада видело, пуно већи по што се је раније мислило.

Ја сам данас ставио на дневни ред као прву тачку: Утврђивање дневног реда.

Ја ћу у том погледу изложити унапред своје мисли, али пре по што о томе отворим дебату — изазивајући од Пословника, који каже, да се о предлогу за дневни ред не води претрес, — ја ћу прво свршити са неким формалностима, које су прописане Пословником, т. ј. прочитаћемо записнике претходних седница, а и дописе, који су нам за ово време стигли.

Вршиоц дужности секретара **Света Михајловић** чита Записник I. Седнице Зак. Одбора.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Има ли ко од господe какву примедбу на прочитани протокол?

(Нема.) Објављујем, да је протокол I. седнице примљен.

Вршиоц дужности секретара **Света Михајловић** чита Записник II. Седнице Зак. Одбора.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Има ли ко од господe какву примедбу на прочитани протокол? (Нема.) Објављујем, да је протокол II. седнице примљен.

Вршиоц дужности секретара **Света Михајловић** чита Записник III. Седнице Зак. Одбора.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Има ли ко од господe какву примедбу на прочитани протокол? (Нема.) Објављујем, да је протокол III. седнице примљен.

Вршиоц дужности секретара **Света Михајловић** чита Записник IV. Седнице Зак. Одбора.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Има ли ко од господe какву примедбу на прочитани протокол? (Нема.) Објављујем, да је протокол IV. седнице примљен.

Вршиоц дужности секретара **Света Михајловић** чита Записник V. Седнице Зак. Одбора.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Има ли ко од господe какву примедбу на прочитани протокол? (Нема.) Објављујем, да је протокол V. седнице примљен.

Вршиоц дужности секретара **Света Михајловић** чита Записник VI. Седнице Зак. Одбора.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Има ли ко од господe какву примедбу на прочитани протокол? (Нема.) Објављујем, да је протокол VI. седнице примљен.

Вршиоц дужности секретара **Света Михајловић** чита Записник VII. Седнице Зак. Одбора.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Има ли ко од господe какву примедбу на прочитани протокол?

кол? (Нема.) Објављујем, да је протокол VII. седнице примљен.

Вршиоц дужности секретара **Света Михајловић** чита Записник VIII. Седнице Зак. Одбора.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Има ли ко какву примедбу? (**Јован Ђоновић**: Молим за реч.) Има реч г. Ђоновић.

Јован Ђоновић: Ја нисам чуо, да је ушло у записник, да сам ја тражио, да се констатује број уредаба, које су предане у законском року; да се утврди, колико је тих уредаба преданих, и ако би се касније друге предале, да ли би се те уредбе могле примити. Ја сам то тражио; а чини ми се, да сте Ви, г. потпредседниче, објавили, да тих уредаба има око 370 и неколико, а сада испаде да их има око 800! Зато тражим, да се то сада учини. Знам да сам такво питање поставио, а сада видимо, да то у записнику није констатовано, па стога тражим, и да се констатује, и да се то питање реши, те да знамо, колико је уредаба у законском року предано.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Истина је, да је г. Ђоновић — не знам да ли је у последњој или предпоследњој седници — тражио, да се констатира, које су уредбе предане у законском року. Ја мислим, да се то може у записнику констатовати, само изволите рећи, на којем месту. Ја сам на то дао одговор, да ћемо ми покушати, да што пре излази у Службеним Новинама списак свих уредаба.

Што се тиче броја, ја сам мислио bona fide, да их је мање, него што се касније показало. Али то није ради тога, што су касније послате, него су све уредбе биле у Скупштини. Ја бих молио г. Ђоновића, да би заједно са секретаром изволио метнути ову исправку у записник и ми ћемо сутра тај записник са исправком прочитати.

Јован Ђоновић: Ја хоћу да се установи, које су уредбе предане у оном року, кој је Устав предвидео. То је једно потребно питање да се види, које смо уредбе добили на време и да о њима можемо расправљати. Ја знам, да је било уредаба, које су после тога рока предане и ми сви треба да то знамо. Нема смисла, да крај овако великог посла натоварујемо себи још већи посао са уредбама преданим после законског рока.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Ја не познајем, господе, никакве уредбе, које су касније предате. Знам само, да је било 2—3 случаја, да су неке уредбе лежале у скупштини код председништва и нису биле послате Законодавном Одбору. У том случају морамо сматрати, да су ове уредбе биле праводобно предане. Ја бих само молио господина Ђоновића, да оде у канцеларију, где може то све видети по питањима уручбеног записника. Ја не знам, какав би био интерес председништва, да коју уредбу прошиверцује, а по другој страни пак не знам, зашто би се које никакве изазвале.

Господицу Ђоновићу стављам целу канцеларију на расположење и он може да види, да ли су биле уредбе праводобно послате од министарства и камо су биле послате, да ли на председништво или на законодавни одбор, јер у том погледу није наш устав јасан. Морам да кажем, да не познајем ни један случај, у којем би било директно министарство задоцило термин. Када би које министарство било задоцило тај термин,

онда би било тек то отворено питање, да ли је тај термин, који је у закону тако строго означен, прекорачен или није.

Ја бих поновно молио господина Ђоновића, да прегледа све у канцеларији, и ако нађе какве уредбе, које су прекасно презентирале, нека изволи јавити, и ми ћемо онда решавати, да ли можемо даље поступати по њима или не.

Јован Ђоновић: Ја мислим, господе, да смо ми имали организовано председништво овог одбора за то, да оно такве ствари констатује. Али кад већ председништво то није учинило, него ставља то у дужност члановима овога одбора, онда ћу ја то учинити. За неке уредбе знам, да су доцније дошле и жалим, што овде није господин Павле Анђелић, наш члан, који то такође зна. Ја ћу се постарати, да то учиним и да пронађем те уредбе и да их онда изнесем овде. Ја не сматрам, да ће то бити некаква шикана нити оних, који су поднели уредбе, а ни одбора, него ће то свакојачко бити само у интересу рада овога одбора. Ми имамо и онако један огроман материјал, и што га буде мање, то ћемо га моћи прије и савесније свршити. Најзад то неће бити шиканирање ни према министарствима, ако утврдимо, да на време нису извршили своју дужност. То је само констатовање факта: Зато молим, да се то не сматра као шикана, него да се то сматра као нашу дужност, којом хоћемо само да констатујемо један факат.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Господе, ја ћу исправити записник у томе смислу и ако господин Ђоновић нађе такве уредбе, нека нам јави. Можда смо могли и ми да погрешимо, али ја само знам, да је то један посао и да је било тегобно сређивати све уредбе, које су нам са свију страна долазиле.

Јован Јовановић: Могло се је констатовати то онога дана кад се је закључила последња седница, што је господин Ђоновић тражио и ја: Ви то нисте хтели онда да учините већ то сада чините.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Ви знате, да смо ми онда казали у томе смислу, да смо сматрали, да је Записник Уредаба прочитан и господа су се била сва сложила, да је овај Записник формално де факто не прочитан као што је уобичајено, него да се сматра да је прочитан, јер би се онда иначе морало можда један сат читати. Дакле значи, треба међусобно поверење у стварима, где нико нема интереса да некоме прави неприлике.

Господе, да пређемо мало на дебату о дневном реду, који имамо да утврдимо. Него пре тога да се још прочитају поднесене представке, само садржина њихова и само такве, где смо можда надлежни, јер нам је дошло пуно представки о стварима, о којима ми апсолутно нисмо надлежни; те смо представке кратким путем упутили оним властима, за које мислимо, да су надлежне.

Вршиоц дужности секретара **Света Михајловић** чита поднесене представке:

а) Удружење гостионичара, хотелијера, кафеџија подноси представку противу уредбе о закупина од 8. априла 1921. год. (упућено III. Одсеку), бр. 78;

б) Удружење државних пензионера подноси молбу за правично решење додатка на скупшћу пензионерима као и признање година пензионерима, које су провели у ратовима од 1912. до 1920.

године, у године службе за пензију (упућено I. Одсеку), бр. 80;

в) Трговачка и обртна зборница у Љубљани подноси представку и предлог за измену § 24. уредбе о становима (упућено III. Одсеку), бр. 89;

г) Начелник града Велике Кикинде подноси представку о измени уредбе о сузбијању скупине животињских намирница и несавесне спекулације (упућено III. Одсеку), бр. 98;

д) Друштво кућевласника из Загребa подноси протест противу уредбе о становима и тражи да се укине (упућено III. Одсеку), бр. 112;

ђ) Адвокатска комора за Б. Б. Б. у Новом Саду подноси предлоге за измену уредбе о адвокатима и адвокатским приправницима на територији Б. Б. Б. (упућено IV. Одсеку), бр. 126.

е) Михајло Р. Димитријевић, начелник Генералне Дирекције Држ. Правобраништва, подноси предлог за измену уредбе о изменама и допунама у закону о судијама од 4. Марта 1919. године (д 22. Јуна ове године, број 29.926 (упућено IV. Одсеку), бр. 132;

ж) Војислав М. Вујанац, судија Тетов. Прв. Суда, подноси предлог за измену уредбе о полагању судијског испита од 28. Јуна текуће године (упућено IV. Одсеку), бр. 153;

з) Удружење југославенских инжењера и архитеката подноси представку за измену уредбе о изменама и допунама уредбе о устројству Министарства Шума и Руда од 15. Марта 1919. године и о организацији шумарске струке (упућено V. Одсеку), бр. 155;

и) Удружење власника зграда у Београду подноси меморандум о измени уредбе о становима од 8. Априла текуће године (упућено III. Одсеку), бр. 165;

ј) Друштво »Меркур« из Загребa подноси предлог за измену уредбе о осигурању радника за случај болести и несреће (упућено III. Одсеку), бр. 171;

к) Миодраг Б. Несторовић, адвокат из Београда подноси представку за допуну уредбе о изменама и допунама у закону о судијама од 22. Јуна 1921. године (упућено IV. Одсеку), бр. 172.

л) Југословенско ветеринарско удружење подноси представку за измену решења Министарског Савета од 5. Јуна 1920. године Ф. Бр. 4460 о пријему ветеринара у ранг поручника, који су ратом оназађени (упућено IV. Одсеку), бр. 173;

м) Јован Савић, хотелер из Београда, подноси представку за измену 1. члана уредбе о становима од 8. Априла текуће године (упућено III. Одсеку), бр. 175.

у) Извештај V. Одсека Законодавног Одбора о досадањем раду, бр. 177.

Др. **Лаза Марковић**: Уредба под ж) треба да иде у архиву, пошто се није имало права да се подноси предлог Одсеку.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Господо, Законодавни Одбор има према 13. одељку Устава да решава на основу члана 130. најпре о ревизији свих предуставних уредаба. У том погледу ствар је јасна и ми имамо већ један извештај 5. секције, који можемо ставити на дневни ред на једној од идућих седница. Из тога извештаја излази, да имамо само један спор, који ће се онда решити кад решавамо о овоме извештају а то је, шта су аграрни односи по уредбама, по којима се

аграрни односи регулишу и по којим уредбама ми нисмо надлежни да решавамо. О тој ствари решаваћемо онда, кад буде извештај 5. секције дошао на дневни ред, јер тај одсек није хтео да се упушта у уредбе, које је предложило Министарство за Аграрну Реформу, док не чује мишљење пленума, које уредбе сме та секција да решава, а које не сме. Морам само приметити, да је господин Министар за Аграрну Реформу предложио, мислим, да се све уредбе, које су изашле из овога Министарства, реше, и да нисмо ми ово питање у Законодавном Одбору покренули, пошто смо примили спискове, да заузмемо своје становиште. Кад буде Законодавни Одбор у пленуму решно, за које уредбе сматра се надлежан, онда ће се V. Одсек упустити у претрес тих уредаба у појединостима.

Друго, Законодавни Одбор има у смислу чл. 131. да решава о изменама и допунама закона о уређењу Министарства, закона о Државном Савету, закона о Главној Контроли и закона о министарској одговорности, за које сад важе привремено српски закони проширени на целу државу. Ја сам у том погледу ургирао Владу и молио, да се што пре предложе измене и допуне овим законима, да што пре о њима решавамо у Законодавном Одбору и онда публицирати проширен српски закон о Државном Савету а тако исто и друге главне законе наравно са изменама и допунама, које ћемо решавати редом.

Даље има Законодавни Одбор да решава о ревизији разних повластица. У том погледу обратио сам се на надлежна Министарства, да нам што пре предложе повластице, да можемо о њима решавати. А коначно је најважнија компетенција Законодавног Одбора у смислу чл. 133., који каже, да сви законски предлози, који имају за предмет изједначење законодавства а поднесени су било од стране Владе или од стране народних посланика, упућују се преко Председништва Скупштине Законодавном Одбору, а извештај Законодавног Одбора се шаље Скупштини на решавање. Сад ту су се појавила два питања. Једно је питање, које се тиче ревизије уредаба, а друго је питање, које се тиче принципно наше надлежности, коју морамо решити пре утврђивања дневног реда. Прво питање, које морамо засебно третирати, а које се појавило у једном одсеку, тиче се тога, да ли сме Законодавни Одбор кодифицирати више уредаба, које се тичу исте материје. Има материја, које су обрађене у десет — двадесет уредаба, и Влада и Народна Скупштина сматрају да је практично, да би се све те материје удружиле у једну, да би се измениле и допуниле у смислу члана 130. и сад је настало питање, је ли то допуштено по члану 131.

Друго питање, које је важно и које се појавило тиче се тога, да ли се закони, нацрти закона, који су предложени Народној Скупштини од стране Владе гледе Државног Савета, гледе уређења Министарства, гледе закона о централној управи, — да ли се ти закони имају третирати по чл. 131. или по чл. 133. Да се ова ствар лакше пређе, ја сам замолио, да се оба нацрта закона даду у штампцу и да се поделе господи члановима.

Питање је у томе: да ли се овај нацрт закона, који је предложило Министарство Скупштини, сматра као измена и допуна српског закона о Држ. Савету и уређењу министарства, дакле о цен-

тралној управи, која се има проширити у смислу чл. 131., или је то изједначење законодавства и управе у смислу чл. 133. И коначно, питање је: да ли такав предлог владе гледе измена и допуна има да иде у смислу чл. 131., или има да иде преко Председништва Скупштине, без седнице пленума, или мора Председништво да чека на седницу у пленуму.

Пошто од тога зависи, да ли се можемо ми упустити у опште у претрес ових закона, молим, да се о томе мало разговоримо.

Морам само да приметим, да господин Председник Народне Скупштине до данас официјелно није упутно ни један ни други закон Законодавном Одбору, него, да још једанпут кажем, ја сам замолно, да се ова ствар што пре штампна из практичних разлога, да би се могла јавност, а нарочито чланови Законодавног Одбора, што пре обавестити о овим важним материјама, па да се онда решава о овом принципијелном питању.

Господу молим, да се јаве да о томе расправљамо.

Има реч др. Лаза Марковић.

Др. **Лаза Марковић:** Господо, за ово друго питање, да ли се ова два законска предлога имају решавати по поступку у члану 131. Устава или члану 133., ја мислим, да је то питање врло лако.

У члану 131. стоји, да ће се до доношења закона, о уређењу министарстава, о Државном Савету, о Главној Контроли и т. д. привремено проширити важност дотичних закона Краљевине Србије на целу државу, са изменама и допунама, које буду извршене на начин предвиђен у члану 133. Значи да се предпоставља, да ће се било од владе било из средине Законодавног Одбора поднети измене и допуне тих закона. Међутим из овог поднетог предлога види се, да је Министарски Савет поднео Народној Скупштини један нов законски предлог. То је сасвим допуштено, то је сасвим у реду и о томе законском предлогу има се решавати, по моме мишљењу, на начин предвиђен у члану 133. Устава. То је прво питање, које није практички толико важно, јер члан 131. упућује на члан 133. У члану 133. Устава процедура је иста. А ово друго питање, које је споменуо г. подпредседник, које овде има далеко већи значај, то је питање: какав је у опште положај овог Законодавног Одбора, да ли тај Законодавни Одбор има неку специјалну функцију, да ли он ради независно од парламента, као један смањени парламенат, или је он један скупштински одбор. Ако је он скупштински одбор, онда за тај одбор вреди прописи и пракса, која се тиче скупштинских одбора, а ако је то ипак један специјално ново смањено законодавно тело, онда је тај одбор, наравно, слободан у своме раду. Ја морам да напоменем, пошто смо у тако кратком размаку од времена кад се је градио Устав, морам да истакнем један елемент, који је важан за тумачење закона. Тај елемент, то је воља законодавца или воља уставотворца.

Разумљиво је ако је један закон постао пре десетину година, да је тешко утврдити, шта је законодавац баш хтео; али кад смо ми у присуству Устава, који је пре три месеца постао и кад смо тако рећи ми ти, који смо га редиговали и створили, не обзирајући се на оно што смо хтели, значило би, мислим, неправилно тумачење једног законског прописа.

Код овога питања о изједначењу законодавства постојала су на конференцијама два предлога; управо постојао је првобитни један предлог, који је ишао за тим, да се у истини створи нека врста смањеног парламента, да се створи један нарочити одбор, да се подели, тако рећи, законодавна функција између тога ширег парламента и ужег парламента. Ужи парламенат решавао би једне зак. предлоге а шире парламенат друге законске предлоге. На такав предлог већина Уставног Одбора није пристала. И онда се је постигао споразум у томе, да се у начелу прими као оправдано тумачење, да се законодавство, које има за циљ изједначење управе и опште администрације, да се то законодавство решава једним краћим бржим поступком, али да се решава кроз Парламенат. И тако је дошао овај члан 133., којим је уведен краћи поступак.

По моме схватању Законодавни Одбор може да решава по чл. 133. само о оним законским предлозима, које му упуте Скупштина као таква. Према томе кад један законски предлог има за предмет изједначење законодавства или управе, може надлежни министар, који тај предлог подноси, да сам каже, да тај закон има такав карактер и има се решавати по чл. 133. Али то што каже министар, то није обавезно за Народну Скупштину. И обрнуто, ако се у Указу, којим се тај законски предлог подноси Народној Скупштини, није ништа казало, Народна Скупштина је та, која има да оцени, да ли ће тај законски предлог да се решава по краћем поступку или не. При томе по себи проистиче, да Законодавни Одбор не може решавати о једном предлогу, који није тим редовним путем прошао. Тај редовни пут потребан је практички и зато, и без обзира на пропис Устава који то тражи, и практички је потребан зато, јер би се могли десити сукоби, могла би настати разна тумачења код законских предлога, које Одбор буде враћао у Скупштину. Може се појавити питање, да ли је Законодавни Одбор опште био надлежан да такав један предлог опште сме решавати. И да би се то избегло, сасвим је разумљиво, што чл. 133. предпоставља, да законски предлози иду преко Скупштине. Скупштина тај предлог простом једном изјавом Председништва, коју Скупштина или просто прима на знање или о њој дискутује, упућује Законодавном Одбору.

Господо, има једна реч у чл. 133., која је створила забуну. Ми морамо признати, да нисмо увек срећни у избору редакције. И кад се зна колико смо имали муке да извесне ствари стилизујемо и сложимо, пошто је неколико група учествовало у изради Устава, кад се то зна, онда није чудо што је једна редакција испала овако непотпуна. То је овај став други у чл. 133., који гласи: »Сви законски предлози, који имају за предмет изједначење законодавства и управе, поднесени било од Владе или од појединих посланика, упућују се преко Председништва Скупштине Законодавном Одбору«. Тај став има два дела и ту каже се: »сви законски предлози, који имају за предмет изједначење законодавства и управе, поднесени било од Владе или од појединих посланика«.

Како се подносе предлози прописано је Уставом. Подноси их Влада а и поједини посланици. Може ли Влада поднети предлог Народној Скупштини кад није на окупу? По моме мишљењу Влада то не може учинити.

Даље се каже: »Упућују се преко Председништва Скупштине Законодавном Одбору«.

Из тога се извело као да могу и поједини посланици и Влада упућивати Председништву Скупштине један законски предлог за Одбор. Ја кад сам учествовао у редакцији овога члана, мислио сам обратом и мислио сам, да је ова реч »преко Председништва Скупштине« баш зато и дошла овамо, да исклучи да се не могу упућивати Законодавном Одбору, него да све има да се ради кроз Скупштину. И зато је ова реч можда незгодно постављена; али она изражава један принцип, који ми морамо да поштујемо, а то је, да сви законски предлози иду преко Скупштине.

Господо, ово није ситна ствар и није чиста формалност, за мене је ово ствар врло крупна, јер ако смо ми пристали на овај краћи поступак у Парламенту, ни смо пристали у ширем смислу на овај поступак, да у случају да није Скупштина ту; да се решава овакав законски предлог.

Кад је Скупштина ту, онда се један законски предлог подноси и упућује Законодавном Одбору. Скупштина зна тај предлог, клубови су упознати с њиме и дискутовали су о њему, тако да њихови представници имају и директиву и могу о њему решавати, а ако примимо скраћени поступак, онда би се мимо знања Скупштине решавали законски предлози.

Моје је мишљење, да Законодавни Одбор не може узети у поступак ни један од ових предлога, као што су овде у овом Указу, којим се спроводи Народној Скупштини предлог закона о Државном Савету и управним судовима. Овај указ мора да иде Народној Скупштини и он не може да иде Законодавном Одбору, па према томе ја сматрам, да ми о томе не можемо решавати. Још да споменем само поступак Законодавног Одбора, кад је дискутован закон о заштити државе. Ако је већ ту Законодавни Одбор погрешно, не треба да то буде сада разлог да поново грешим. Ја тада нисам био у Београду, па нисам могао на ово ни упозорити.

Кад се зна, да у Уставу постоји принцип, да Скупштина сама себе сазива, онда нема тешкоће, да се Скупштина сазове и да ми поступимо како то Устав прописује, јер би свако друго тумачење у политичком погледу имало незгодних последица.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Реч има господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Ја друкчије гледам на ову ствар, али пре свега жалим што овде нема нико од господе Министара као представника Владе, како бисмо могли да чујемо зашто је овај пут изабрала Влада и пре и сада. Али наравно, ја могу говорити само у своје име и мислим, да је правилно поступљено и пре, приликом решавања закона о заштити државе, и ово сада.

Господо, тачно је то, да нас само кратко време дели од онога времена, кад смо смислили, стилизовали и усвојили ову уставну одредбу у чл. 133. Али мислим, да господин Марковић није так нашега рада запамтио, потпуно и ако се ја врло добро сећам, господин Марковић је у оне дане, кад смо решавали XIII. одељак, једно време провео на путу изван Београда и према томе, мислим, да он није добро упознат са свима фазама кроз које је овај одељак Устава прошао. (Лазар Марковић: Ја сам направно ову нову редакцију.)

Али ова нова редакција после оне прве редакције господина Жерјава и господина Маринковића, најпре је предвиђала изрично ово што господин Марковић каже: да се предлози законски упућују Скупштини, па да их она упућује Законодавном Одбору, и онда је ово решење, како је коначно било усвојено, један компромис између првога предлога господина Жерјава и осталих, који су хтели онај Законодавни Одбор од 60 чланова и овога што су предложили, а на што су пристали, дакле учинили концесије онима, који нису били за то, да се онолика власт и право, да ономе Уставном Одбору или ново названом Законодавном Одбору. Ја знам врло добро, да је била једна таква редакција, у којој је говорено, да ће проћи то кроз Скупштину, па тек ако Скупштина упути — значи, да она може и не упути — Законодавном Одбору, и ако Скупштина упути, онда ће се поступити по скраћеном поступку; а ако Скупштина не упути, онда ће ићи редовним путем. Као што рекох, то није усвојено, него је усвојен овако скраћен поступак. Тако сам ја запамтио, и то ми је био разлог, што сам и пре, кад смо решавали о Закону о Заштити Државе, пристао на онај начин како је влада покретнула. Ја питам, зашто би се казало: да ће се овај предлог упутити преко Председништва Народне Скупштине, кад би се мислило, да ће се предлог упутити Скупштини. Па, господо, то је у свакоме Пословнику и свуда се редовно тако ради: да Скупштина упути послове одборима преко некога, а зна се преко кога, преко Председништва, и онда би било апсолутно излишно, било би плеонастично казати ово »преко Председништва Скупштине«, да се мислило у опште, да ће ово кроз Скупштину да се спроведе од Владе, него се нарочито мислило, да се обиче Скупштина. А пошто влада не може општити са одборима директно и подносити предлоге, то је, господо, онда у томе смислу ово и написано, да ће се то радити преко Председништва Скупштине. Ја сам, господо, тако запамтио, и мислим према томе, да је правилно поступљено и да треба тим путем и да наставимо.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Да ли се још когод јавља за реч?

Има реч господин Јован Ђонович.

Јован Ђонович: Господо, ја и моји другови били смо у опште против делења компетенције законодавног тела, да се нешто извуче из његове компетенције, па да се да неком одбору да решава, а нешто да се остави Скупштини. Ми смо били против тога, али кад је већ то донето и примљено и од Уставног Одбора и од Скупштине, организован је законодавни одбор и његове компетенције одређене су Уставом. Он је управо један мали Парламенат, једно суверено тело у колико се тиче његовог разматрања и решавања уредба, и један обичан одбор Скупштински у колико се тиче радова на изједначавању законодавства. Он је с једне стране потпуно суверен, а с друге стране он је један орган Скупштине, јер сваки његов рад излази пред Скупштину, да га она одобри. То се објашњава једном нуждом. Речено је: ако не створимо једно такво тело, које ће моћи по једном краћем поступку донети елементарне законе државне, онда не ћемо моћи да свршимо те законе, и тако ће настати хаос у земљи. Дакле, то је диктовала нужда. Али, сада, кад је дошло да ова организација ради, одмах се појављује питање: шта тај

одбор има суверено да решава, и какав је његов однос према Скупштини? Није се дакле раније о томе мислило, па да се тада још тај однос утврди и да се тачно прецизира, какав је његов однос, његов рад на законима, које има да ради. Господин Марковић је добро казао: да овај Одбор не би требао да буде једно слободно тело скупштинско и да не треба као такво да се сматра. Он не може директно да прима пројекте и даје мишљења, него да се има сматрати као Одбор скупштински, коме Скупштина има да даје ствари у рад. Ја томе гледншту немам ништа да додам са теоријске стране, и хоћу само да изнесем са практичне стране један разлог, те да покажем, како је овакво тумачење добро.

Може се, господо, десити случај, да се пред Законодавни Одбор изнесе један закон, и да се том приликом у Одбору подели мишљење о њему: да буде чланова, који сматрају, да тај закон не може да се подведе под чл. 133. Устава, и онда настаје дискусија, која мора из Одбора да се пренесе у Скупштину, да ова одлучи ко је у праву. Тако се десило са законом о Заштити Државе. Одбор није могао да решава овај закон по чл. 133. Устава, па ипак питање, које је Одбор покренуо, на жалост, није могло бити поднето и решено у пленуму, него се прешло преко њега. Али, у другом случају може се решити обрнуто: да Скупштина стане на гледнште мањине одборске, па да каже, да један пројекат није могао по тој процедури да буде решаван. И шта имамо онда? Имамо један узалудан рад од неколико дана или недеља, који не може бити одобрен! Зато ја мислим, с обзиром на практичну страну нашега рада, да сви законски пројекти, који иду на изједначење законодавства, треба да буду упућени Председништву Скупштине, па да их ово упути пленуму, на да их Скупштина да Одбору или да их задржи себи за рад. Ја мислим, да би то било и у духу онога, што је речено у члану 133., а и да би било у духу парламентаризма у опште. Ми не можемо тежити томе да један Одбор скупштински ослободимо од Скупштине, да он доноси одлуке, које ће Скупштина имати да акцентира. Ја бих желео, да свака ствар идије претходно пред Скупштину, па ми да радимо по скупштинским директивама.

То је што сам хтео да кажем о раду Одбора по члану 133. Устава. Али овде је потекао и предлог: да ли Одбор може и да кодифицира уредбе, које говоре о истој материји? (Гласови: Немојте о томе говорити сада, јер ћемо о томе засебно расправљати.) Ако хоћете те ствари да одвојимо пристајем, и изјављујем, да обадва ова закона треба да изађу пред Скупштину, па ако нам их Скупштина да у рад, ми ћемо их радити; а ако их она задржи за себе, онда ће се њима поступити онако, као што се поступа при доношењу редовних закона у опште.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Има реч господин Курбеговић.

Фехим Курбеговић: Ја сам сарађивао код редакције члана 133. Устава и колико се сећам интенција је била оних, који су суделовали у том раду, пошто су, обично скупштине у законском раду стерилне, пошто већином тај рад записне и оне не могу стварати, да се нађе начина, како би се у једном узем одбору могло лакше доћи до најпотребнијих закона у држави. И према тој стилизацији чл. 133. ми смо сами нашли две врсте за-

кона, који имаду да се изгласавају или оснажују према краћој процедури. То су закони за изједначење законодавства и управе. Ови треба да имаду краћу процедуру. Тиме се хтело да се ти законски предлози не извргну великим дискусијама у Скупштини. Зато је усвојена краћа процедура и наведено је, да се имаде упутити Законодавном Одбору, а онда Скупштини. Скупштина има да одлучи о њима на једанпут уз изјаве представника појединих група.

Настаје питање, на који начин имаду се ти предлози упућивати Законодавном Одбору? Кад промотримо чл. 130. и 131. и 133., онда по мишљењу г. Јовановића имади би три начина, како долазе ти законски предлози пред Законодавни одбор, а по мишљењу г. Марковића и Тоновића, које ја делим, два начина. По чл. 130. Устава све се уредбе директно упућују Законодавном Одбору, који самостално о њима решава. По чл. 131. и 133. Устава упућују се други законски предлози преко Председника Скупштине. Сада долази питање, на који начин. Једно је мишљење, да се имаду упутити преко Председништва Скупштине и оно их упућује Законодавном Одбору. Друго је пак мишљење, да Председништво Скупштине имаде те предлоге преко Скупштине упутити Законодавном Одбору. Пошто је узус, да Председништво Скупштине и најмању ствар упућује преко Скупштине Одбору, мислим, да је сасвим природно, да се и предлози, који раде на изједначењу законодавства и управе, упућују преко Скупштине Одбору. (Недељко Дивац: Какав смисао треба да има та одредба у Уставу?) Ви ћете казати своје мишљење после мене.

Има још једна ствар. Ја мислим, да је Скупштина најкомпетентнија, да одлучи о том, да ли један законски предлог ради о изједначењу законодавства и управе. Пре неког времена нама је господин Министар Финансија др. Кумануди упутно два законска предлога, један о зајму, а други о прирезима на порез и онда је настала дискусија, да ли су ти предлози они, који раде на изједначењу и кад смо онда решили, да Скупштина одлучи, тако треба да и у другим стварима радимо. С тога ја држим, да речи преко »Председништва Скупштине« не тумачимо тако, да треба предлози да дођу Председнику и онда одмах Законодавном Одбору. Каква то смисла имаде? Онда би се ти предлози могли одмах упутити Законодавном Одбору. Напротив се ишло за тим, да Председништво Скупштине дредложки Скупштини и Скупштина онда одлучи о том, да ли тај законски предлог иде тамо.

Стога држим, да би ови законски предлози о Државном Савету и министарској одговорности требали доћи пред Председништво Скупштине и онда преко Скупштине пред Законодавни Одбор, а не директно.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Реч има господин др. Дулибић.

Др. Анте Дулибић: Господо, морам изјавити, да се ја потпуно слажем с мишљењем господина дра. Лазе Марковића. Кад смо створили дотични члан Устава, нико од нас није имао намјеру да од тога искључи пленум и сву нашу господу колеге, чак од упознавања оних закона, који као нови закони имају доћи на претрес у Законодавни Одбор. Што се ту говори, у уставу, о Председништву Скупштине, ја мислим, да Председништво

Скупштина није никаква власт и да не значи ништа друго, него само да је оно репрезентант Народне Скупштине. Понављам опет, да ми нисмо имали намјеру да искључимо од познавања тих закона пленум. Кад се једна законска основа упути пленуму, онда је треба штампати и разделити свим посланицима тако, да сва господа посланици имају прилике да се упознају са садржајем оне законске основе, гледе које ће претресати законодавни одбор. Ја мислим, да се то тако мора интерпретирати и из других разлога, пошто пренос једне законске основе од Скупштине у Законодавни Одбор не завлачи целу ствар; не води се посебна дискусија, али се постизава то, да се посланици као и јавност могу упознати са садржајем тога закона. Иначе у формалном погледу, пошто је по среди питање надлежности Народне Скупштине, ја мислим, да законодавни одбор није надлежан да створи коначно решење овога питања, да ли се има једна законска основа упути преко Народне Скупштине Законодавном одбору. Ја мислим, да ту није нико компетентан да одлучи, него сама Народна Скупштина. Зато стављам формални предлог, да ми ту ствар овде не расправљамо, него да одлучимо да то препустимо пленуму Народне Скупштине.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Реч има господин Јован Јовановић.

Јован Јовановић: Ја бих хтео да кажем само неколико речи после овог теоријског разлагања од стране господина Лаза Марковића и после практичне примедбе господина Ђоновића, Дулибића и Курбеговића. Ја се, господо, слажем с тиме, да би ту ствар морали оставити Народној Скупштини, да она о њој одлучи.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Реч има господин Дивац.

Недељко Дивац: Господо, није било тешко предвидети да ћемо се ми морати спотицати на овај Устав. То најбоље доказује и овај случај. А кад смо ми то доказивали, онда ни господин Лаза Марковић, ни господин Курбеговић нису хтели да воде о томе рачуна, него су упорно стајали на том, да Устав треба изгласати на какав је, такав је. Ја сам у потребном моменту нарочито истакао рђаве стране прелазних наређења овога Устава, и на жалост ни ја сам нисам тада могао да видим, колико су ова прелазна наређења рђава због тога, што сам их ја добио 5 минута пре него је требало приступити решавању тих прелазних наређења, и није било могућности, да се уђе у све рђаве стране овог реченичног склона какав је у прелазним наређењима.

И сад, господо, видите, сад је немогуће то исправити, то је немогуће и свим могућим софизмима, којима то покушава господин др. Лаза Марковић, који носи такође одговорност за доношење овога Устава као и господин Курбеговић. Члан 133. Устава јасан је и не може се на силу друкчије тумачити него што је. По члану 133. ови закони, какве имамо пред собом, иду Законодавном Одбору преко Председништва Скупштине. То значи, господо, да се никаквим силовањем не може прочитати, кад иде преко Председника Скупштине, да треба да иде прво пред Скупштину. Овде је Председништво само посредник, само један орган скупштински а тај орган је и Законодавни Одбор, који се овде оглашава као над-

лежан за ово решавање. Ја бих желео, да ми се то протумачи, али онако како жели да протумачи др. Лаза Марковић, господин Дулибић, господин Ђоновић стварно није и ми треба да имамо куражи и смелости да кажемо, да није и да бацимо сву одговорност на оне, који су криви, да се донео овакав један Устав у коме налазимо на сметње. (Јован Ђоновић: Па они су то и мислили.) Они су то хтели и мислили, али се ја чудим зашто покушавају сасвим друкчије да протумаче. Према томе, господо, не према моме мишљењу, већ према јасној одредби члана 133. заиста је Законодавни Одбор надлежан да решава о овим стварима. Оно покушавање на силу господина Марковића, да је онај захтев за упућивањем преко Председништва Скупштине жеља да се постигне те да један закон оде пред клубове, па да они буду обавештени пре него што дође пред Законодавни Одбор, све су то на силу покушаји, да се једна рђава ствар, за коју су они сукривци, протумачи друкчије него што је.

Др. Светислав Поповић: Слажем се са господином Дивцом, да се члан 133. може тумачити само на један начин и слажем се с њиме и у томе, да је интерпретација, коју желе нека господа да даду члану 133. незгодна и да доводи целу ствар на клизав терен; на питање да ли је Устав редигован онако, како треба да је редигован или се дозвољава могућност па да други дођу и кажу не вреди оно што је написано, него оно што се хтело написати.

Члан 133. треба тумачити онако, како се интерпретира закон а то је речима треба дати свој природни смисао и не додавати ништа друго. Члан 133. је потпуно јасан. Он одређује један скупштински орган, који има да законске пројекте доставља овом одбору на решавање и кад би било какве нејасности или противређја у члану 133., онда би било сасвим разумљиво, да идемо и да тражимо друго какво помоћно средство и да питамо за праву вољу законодавца. Код јасно редигованог члана 133. немамо за то потребе.

Госп. Љуба Јовановић је тачно разложио, како је тешка та ствар у Одбору и да се хтело одржати оно, што је фактички одржано и да досадашњи рад Законодавног Одбора, специјално при расправи закона о заштити државе, покрива се с тим становиштем. Ми имамо у члану 36. привременога пословника Уставотворне Скупштине потпуно сличну одредбу, да сви предлози о изменама и допунама морају бити потписани од 10 народних посланика и имају се упути преко Председништва Уставотворноме Одбору и тако се заиста радило. (Јован Ђоновић: То је нешто сасвим друго!) И пракса скупштинска и пракса Уставотворног Одбора била је та, да су се сви амандмани, које су поједини посланици, не чланови Уставотворнога Одбора него чланови Скупштине, подносили преко Председништва Скупштине, а Председник Скупштине, не саопштавајући о томе ништа Скупштини, достављао је те амандмане Уставном Одбору. Као што видите, господо, пословник у члану 56. потпуно се поклапа са редакцијом члана 63. Устава, и у једном и у другом члану долазе исте речи, а тај факт не може се никаквим противречним наводима побити. Председник Скупштине је орган, који има да интерпретира Устав и пословник, и он има да одлучи хоће ли поједине законске предлоге, који се предлажу, доставити Законодавном Одбору преко Скупштине

или непосредно Законодавном Одбору. О овим законским предлозима господин Председник Скупштине није рекао своју реч, јер није доставио те законске предлоге ни непосредно Законодавном Одбору ни преко Скупштинске седнице. Али у случају закона о заштити државе господин Председник Скупштине створио је преседан и тај закон доставио непосредно Законодавном Одбору. И ја очекујем, да ће господин Председник Скупштине и у овом случају тако исто интерпретирати пословник и да ће Народна Скупштина то одобрити. Ја не називам да је то какво зло, што је уставотворац одредио такав поступак. Ја држим, да је то добро и мотиви, који су руководили уставотворца били су ти, да се тако потребни закони, закони за изједначење администрације у држави могу расправити једним убрзаним поступком. Ја мислим, да су господа на кривој терени, кад кажу, да би по таквом поступку Законодавни Одбор постао независан фактор од Скупштине. То не стоји. Не стоји зато, што Скупштина у последњој инстанцији има да каже своју реч, она може да одбије предлог законски само зато, што тај поступак није био исправан и да нареди другачије поступање. Скупштина може ако се у суштини слаже са меритумом закона да ипак тај законски предлог одбаца и да захтева, да се решава на други начин по другом поступку.

Господин Марковић изнео је разлог да је немогуће да Одбор тако важне законе расправља, док Скупштина није на окупу. То није тачно по томе што скупштински одбори раде, а то се види и по другим фактима, које није потребно износити. Скупштина моментано не расправља у пленуму него расправља у својим одборима.

Ако господин Марковић, или неко други, осећа тежину ситуације, па не може тако важан законски предлог да прими, а да не консултирају клубове, то разумем. Али то није питање правнога прописа, то није питање компетенција коме треба да иде овај законски предлог, него је питање политичког такта, питање умесности и конвенције, хоћемо ли ми чланови Законодавног Одбора моћи понети политичку одговорност за ове законске предлоге и усвојити их, а да о томе не консултирамо клубове. Зато мислим, да у оном случају, ако одбор одобри овај поступак, да то не искључује, да се Законодавни Одбор обрати клубовима и да се они састану и сваки донесе своју одлуку о тим законским предлозима. Шта више, мислим, да и сама Влада, кад је изишла са тако важним законским предлозима, морала је консултирати расположење Клубова и да она извесно не би изишла са тако важним законским предлозима, да клубови о томе нису казали своју реч. Из тих разлога држим да треба, да се упустимо у расправу меритору тих законских предлога онда, када се они преко Председника Скупштине буду доставили.

Сакиб Коркут: Господо, ово одлагање решавања ових двају предлога нема практичне вредности, јер ми нећемо моћи узети у претрес ова два нацрта законска све до састанка Скупштине. Зато сам мишљења, да треба прихватити предлог господина др. Анте Дулибића, да се ова два законска нацрта упуते Пленуму.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Господо, ја сматрам за корисно, да се о овом питању претреса ад информандум и пошто се и моје име именовало у радовима Уставотворне Скупштине имам

да утврдим то: Ја сам ставио један предлог гледе Законодавног Одбора у томе смислу, да би он био самосталан, као што је Законодавни Одбор у смислу члана 133. Дошло је између једне и друге странке до компромиса тако да смо ми, који смо били за још већу самосталност Законодавног Одбора, дали две концесије. Једна је концесија била, да се о решавањима Законодавног Одбора може још једанпут гласати у Пленуму, али без дебате и након кратке изјаве представника појединих група; а друга је концесија, да се предлози упућују на Законодавни Одбор, али преко Председништва само и то да Председништво има контролу и евиденцију послова Законодавног Одбора. Ова приближна контрола и евиденција сигурно је корисна и Председник Скупштине, ако види, да се предлог не тиче изједначења законодавства, може да задржи такав предлог или може да пита Скупштину, ако му што није јасно; али ако је Председник на чисто, он, по моме мишљењу, а такав је био и значај целог компромиса, мора да пошаље предлог директно Законодавном Одбору.

Што се тиче саме ствари, господин Дулибић је ставио предлог, који ми се чини да је за данас некако рано поднет, пошто ми још нисмо у положају да решавамо, да ли смо надлежни за решавање ова два закона или не, и пошто Председник још није послао ова два закона у решавање. Стога држим, да ће предлог господина Дулибића бити актуелан онда, кад господин Председник буде упутио ова два предлога Законодавном Одбору на решавање.

Ја мислим, господине Дулибићу, ако ово питање постане актуелно, ако нам господин Председник упути ова два законска предлога, да онда гласамо и решавамо јесмо ли надлежни или не да решавамо о овој ствари. Данас је ова ствар била изнесена само ад информандум и мислим, да је то било корисно за све, а особито за јавност да чује, да су мишљења у Одбору о овоме подељена.

Др. Анте Дулибић: Молим Вас, ја сам ставио мој предлог, а ваш је предлог, да се о овој ствари сада не решава.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Ја нисам ставио никакав предлог, ја сам само отворио ову дебату ад информандум, да се сондира мишљење Одбора. (Чује се: Дискусија је покренута и треба ствар да се реши.) Ова је ствар по моме мишљењу још преурањена за решавање, за дебату је зрела, али за решавање није, пошто још немамо практичнога случаја, пошто нам Председништво још није упутило ова два предлога. Ја мислим, да се у томе можемо сложити. (**Јован Ђонович:** Молим за реч.) Молим вас, господо, ако има ко од господо да стави формални предлог, нека изволи тражити реч да то учини, иначе ћемо с овом дискусијом отићи без краја.

Др. Анте Дулибић: Молим вас, ја сам ставио свој предлог, да ову ствар решимо, да она припада у надлежност Народној Скупштини, пошто једино Скупштини и припада. Оно, што је сада казао господин Председник, то је такође један предлог, да је преурањено још да се та ствар може решавати.

Сакиб Коркут: Ја мислим, господине Председниче, да треба гласати о предлогу господина Дулибића и о вашем предлогу. Овде се каже, да Народна Скупштина може изнети на решавање. У овоме члану се говори о Народној Скупштини, а

не о Одбору. И ми ово, што дискутујемо, могло би да има само ту практичну вредност, ако Влада види, да ће Законодавни Одбор сам решавати, да измени Указ. Иначе никакве друге практичне вредности нема, дискусија је непотребна. Практична је вредност њена само та: да се сондира мишљење и кад Одбор прихвати ту дискусију, да Влада промени Указ. Због тога ми треба да знамо, какво је мишљење Одбора и да гласамо. (Чује се: О чему да гласамо?) Молим Вас, нама је господин Председник ставио питање и ми смо водили дискусију и онда је потребно, да се зна резултат те дискусије.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Има реч господин Боновић.

Јован Боновић: Молим вас, дозволите ми само једну напомену. Сам господин Председник казао је овако: да је он хтео да чује наше мишљење и да га саопшти Влади. Па лено, како ћете га ви саопштити Влади, ако не прбројите гласове? Како ћете рећи, да је мишљење Законодавног Одбора? Ви кажете: подељена су мишљења! Али од тога констатовања нема асне. Треба саопштити за шта је већина или мањина, јер од тога зависи одлука Владе, да ли ће она да промени овај Указ или не. Из самих ваших речи, господине Председниче, излази, да би требало то ваше мишљење ставити на гласање те да се види, да ли је већина Одбора за или против. Нарочито кад имате један формалан предлог, тим пре о њему треба гласати.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Овде видимо да имамо само предлог господина Дулибића, који би био као некаква резолуција, да се одбор изјави, да он није надлежан за законске предлоге, који се тичу изједначења законодавства и управе, а који би се упутили само преко председништва без саслушања и решења Скупштине.

Ја мислим, да смо доста учинили, ако смо данас покренули ову дебату, а овај ће предлог бити актуелан тек онда, кад буде дошао један конкретан пример.

Ми данас овде имамо да установимо дневни ред идуће седнице.

С обзиром на то, што нисмо добили ниједан предлог, нећемо стога ставити на дневни ред идуће седнице претрес једнога или другога закона, који сам вам овде разделио, и с тога не могу да допустим гласање о резолуцији, која би била прејудичијелна за идући дневни ред.

Али да се сада изјавимо принципијелно о једном другом питању, које је исто тако важно, јер сви председници одсека траже, да добију једну упуту у томе правцу, а то је, да ли има Законодавни Одбор право да кодифицира разне уредбе, које се тичу исте материје. Влада и поједини одсени желели би, да се ове уредбе кодифицирају у једну уредбу. Нарочито се ово питање појавило у одсеку за социјалну политику, стога ја молим господу, да се овде мало поразговоримо о томе да дођемо до једнога гледишта, јер ћемо иначе морати питати Скупштину, а важно је, да се чује мишљење једне и друге стране. Не будете ли ово решили, Председништво ће бити принуђено да само решава, па ја вас стога и питам и мислим, да је ово сучетљиво.

Реч има господин Курбеговић.

Фехим Курбеговић: Чим дође у питање члан 130. и оно, што је јуче било у трећој секцији, на

дневни ред, већ одмах мора да дође и оно о чему смо мало пре дискутовали.

Министарство Социјалне Политике предложивши уредбе III. Секцији узело је многе уредбе и скалунило у једну. Има их шест, седам, које говоре о организацији државне статистике, заштити радника и т. д. и т. д.

Ови предлози, који су дошли од Министарства Социјалне Политике нису ништа друго него законски предлози, који иду за изједначењем законодавства у целој краљевини.

Сада настаје спор, да ли може да се више тих уредаба кодифицира у једну и да ли можемо узети овај предлог који је дошао од Министарства Социјалне Политике, на пример рецимо нацрт закона о организацији државне статистике за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца и тако даље. По моме мишљењу ови предлози, које је Министарство за Социјалну Политику дало трећој секцији на претрес, не могу доћи под чл. 133. Устава. Да видимо шта говори тај члан 133. Устава (чита):

»Члан 133.

За изједначење законодавства и управе у земљи становљава се краћи поступак.

Ови законски предлози, који имају за предмет изједначење законодавства и управе, поднесени било од Владе или од појединих посланика, упућују се преко Председништва Скупштине Законодавном Одбору.

Извештај Законодавног Одбора са предлогом, који је Одбор усвојио, шаље се Народној Скупштини на решавање. О овим законским предлозима Скупштина решава поименичним гласањем једанпут и у целини, прима ли их или одбацује. Пре гласања може по један представник сваке парламентарне групе дати краћу изјаву.

Овакав краћи поступак за изједначење законодавства и управе у земљи може се применити за пет година од дана ступања на снагу Устава, али се тај рок може законом и продужити.

Док траје Уставотворна Скупштина као Законодавна Скупштина, Уставни Одбор вршиће дужност овога Законодавног Одбора.

Сад, овде је у питању шта можемо стрпати под реч »Који се мењају« а »које укидају«, јер решење Законодавног Одбора у овом случају постаје закон, како је то даље назначено: »Одборске одлуке прогласиће се законом«.

Господо, по моме мишљењу, ако би се радило о малим изменама тих уредаба или о њиховом обичном кодифицирању где се не би формално и материјално законодавство изједначавало, онда бисмо могли ставити под чл. 133. — али где се ради о оваквим предлозима, као што је закон о организацији државне статистике, о устројству Министарства за Социјалну Политику, ови би предлози требали да иду под ону процедуру где се преко Председништва Народне Скупштине упућују Законодавном Одбору на претрес; а по другим мишљењима Законодавни Одбор имао је овде поступити по члану 133. Ја држим, да би ми тамо где се ради о малим изменама, где се материјално и формално законодавство не изједначаје, ја мислим, да би могли оделито кодифицирати. Али тамо, где се види јасно да тиме, што се овај законски пројекат усваја, постиже се једно јединствено законодавство за читаву Краљевину, тамо ми не би могли поступити по овој процедури. Такав је случај овде са уредбом о устројству Министарства

за Социјалну Политику, јер по чл. 130. што реши Законодавни Одбор, то не иде у пленум. А по чл. 133. што реши Законодавни Одбор, то иде пред пленум и пленум има то да прими или одбаци у целини. Дакле, моје је мишљење, да ово не би могло спадаи овде, него под чл. 133. Устава.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Реч има господин Милосав Рајчевић.

Милосав Рајчевић: Ја мислим, да ово питање, као и прво питање, које је покренуто, има значаја да се о њему разговарамо, зато што ови предлози морају да дођу у Скупштину. То што смо ми говорили у секцији, а нисмо дошли до закључка, дошли смо овде са предлогом, да видимо мишљење Законодавног Одбора, да не би доцније својим радом дошли у сукоб. У сваком случају, како год реши Законодавни Одбор, ми ћемо у секцијама у свакоме поједином питању донети решење, а да ли ће се то наше решење сложити са мишљењем одбора, то је друга ствар. Према томе, мишљење одбора нема за нас у секцији обавезу, особито кад се воде разговори, а не доносе се решења. На пример о овим уредбама, које је донео господин Министар Социјалне Политике.

Ми ћемо наћи и такве да нису ни измене ни нови закони, него само срећене наредбе из многих уредаба, што треба да важи у будуће, са врло малим изменама. Код неких, кодификација је тако изведена, да ћемо можда доћи до тога закључка, да су оне нов закон и у том случају тражићемо, да се поступи онако како предвиђа чл. 133. Устава.

Кад ствар дође пред Председништво Скупштине, оно ће са своје стране решити, да ли ће је оно само упутити одбору или Скупштини. Ако се ми не сложимо с тим поступком, ми ћемо тај акт Председништва Скупштине одбити, и онда ће доћи до тога да о томе решава Скупштина.

Према овоме, дакле, ми овде можемо о овим уредбама само да говоримо, али не можемо да стварамо никакав закључак, јер свака уредба поднесена од Министра Социјалне Политике има сасвим други значај: код многих су унесени нови принципи и учињене такве измене, да је то нова уредба, као уредба о организацији Министарства.

Министар за Социјалну Политику др. **Вјекослав Куковец**: Ја мислим, да је сасвим тачно оно, што је казао господин Рајчевић.

То, што је Министар за Социјалну Политику предложио, то је његов предлог, да ове уредбе, које су већ ту примите у оном смислу како су Вам предложене. Оне изворне уредбе ми имамо већ штампане у »Службеним Новинама«, а Ви ћете видети, и предлоге уредаба, које су у форми, која је била обична код свих уредаба и привремених закона, који су тако донети. Ви ћете их примити у томе облику и у облику предлога, који Вам је поднесен од предлагача т. ј. од Министра за Социјалну Политику. Ако Ви наћете, да је то штампано већ, ја Вам предлагам као нову уредбу, Ви ћете то одбити, у целини рећи ћете: Ми имамо само оно, што је штампано и у »Службеним Новинама« већ обухваћено било. То онда није уредба него предлог уредбе. А да Ви имате права да у томе нешто мењате, то је неоспорно, јер се у § 130. каже: Одбор ће решити које уредбе остају у важности и без измена, а које се мењају, и које укидају.

Дакле, ја Вам предлагам, да би било практично, да примите, сматрајући да Вам не предлагам нешто ново, него да само изједначујем уредбе, које су до сада у току ове три године изишле. Али ми смо 21. марта ове године повисили те додатке. Било би незгодно да оснажите уредбу Ћораћеву и Јовановићеву, пошто се много тога мењало и ми смо стога оно, што се мењало у другој уредби, изједначили и поднели онакав текст какав би требао да буде у будућности. Дакле, то је један мој предлог, каки ја сматрам, да би према њему имала бити уредба у будућности.

Какове су садање уредбе, то можете увек видети у »Службеним Новинама«. Ове уредбе сада обично не одговарају животу и мислим, да би било незгодно да расправљате о свакој уредби напосе, него би било најзгодније да прихватите текстацију какову сам ја предложио. Ја молим, ако имаде толико жалби, како смо их чули у Скупштини у интерпелацијама и у различитим питањима, да инвалидско питање једно надлежство схваћа овако а друго онако, мислим, да би требало да изађемо у сусрет и да то питање решимо са изменама, до којих и онако мора доћи. То је био смисао мојега предлога, али ја не правим никакво питање, ако одбаците мој предлог. Но ја мислим, да би било згодно да имамо једну текстацију о том што постоји и како би требало да буде. Ја мислим, да је рад Законодавног Одбора, да оно што у истину одговара практичном животу, у том облику прими. Ја мислим, да ту нема никакве противуречности.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Има реч г. Дулибић.

Др. **Анте Дулибић**: Овде је по среди неки неспоразумак. Ја сам био одређен као референт за инвалидско питање. Нашао сам, да гледе тога питања имаде неких 14 уредаба. Некоје уредбе мењају прве уредбе и тиме настаје једна конфузија и стога мислим, да се ни један референт не може латити тога посла на други начин него да направи једну уредбу. Ту није могуће, да узмемо у претрес сваку уредбу и да ју онда оснажимо. У том је погледу Министарство за Социјалну Политику дошло одбору у сусрет, кад је дало све уредбе скупити у један елаборат. Зато сам ја био предложио у одејеку, да не узмемо посебно у претрес поједине уредбе, него онај елаборат, у коме су све уредбе садржане и где се налазе и неки предлози за измене и догуне, што Министарство мисли да је згодно да се унесе. Зато сам ја био мишљења, да то није нова законска основа него нови предлог, него једна симплификација целог рада и зато сам мислио, да нема ни једног разлога, да се врху тога дебатира. Одсек је јуче закључно, да узмемо као базу елаборат, у коме су уредбе садржане, а не поједине уредбе.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Реч има г. Марковић.

Др. **Лаза Марковић**: Ја сматрам, да је ово што је изнио г. министар социјалне политике, врло добро и корисно и врло би добро било да то усвојимо, кад би то било могуће. На жалост, мислим, да то није могуће, и господин министар социјалне политике дошао је доцкан са том кодификацијом. По чл. 130. ми можемо само поједине уредбе, оне које нам у одређеном року буде доставила кр. влада испитивати и за сваку од њих утврдити, да ли остаје на снази или не. Ако није

остала на снази, да ли се она мења, или се потпуно укида. Сада је дошао врло користан предлог, пошто имамо таквих уредаба, које су сукесивно ишле једна за другом, да се врши неко скупање. То по чл. 130. не може да буде, јер се овако једно изузетно овлашћење, које је дато Законодавном одбору, не може проширивати. Сваки овакав пропис мора се тумачити лимитативно, и кад ми тога овлашћења немамо, ја мислим, да ћемо погрешити, ако пођемо тим путем, који је практичан, али за који нам чланак 130. не даје права.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Реч има г. министар за социјалну политику.

Министар за Социјалну Политику др. Вјекослав Куковец: Ја мислим, да господин говорник нема права, ако каже, да је ту нешто задоцнило, јер сам ја уредбе какве сам предложио. Законодавном одбору правовремено предложио. Ту задоцнило није ништа, и сав се материјал налази овде, а г. Дулибић је могао и сам то саставити. Он као члан законодавног одбора сме нову текстацију узети, јер је то мењање. Он каже, да њему изгледа, да је то мењање онога што постоји, или како се он изразио то је сређивање онога што је било, а не нечега што је накнадно предложено, преко тога рока. То је предложено раније, то је неки предлог и нека га г. Дулибић сматра, да га је он сам ставио а не ја, или нека га даде преписати, онда није мој предлог, и мислим, да ту нема никакве потешкоће.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Реч има г. Дивац.

Недељко Дивац: Ја сам за чл. 133. рекао, да је рђав, али сасвим јасан. Он има сасвим другојачији смисао, него што је покушао г. др. Лаза Марковић да га протумачи. Што се тиче чл. 130., ту је заиста и потребно једно објашњење. По мом мишљењу чл. 130. ја бих другојачије протумачио, него што је то учинио господин Лаза Марковић. Према њему сви привремени закони, уредбе, правилници и решења Министарског Савета и други акти могу да се поднесу законодавном одбору, да он о њима донесе решење. Мени изгледа да министарства имају право само на то, да поднесу све те уредбе и привремене законе. Оне изгледају онакве какве су постојале већ у министарству, и према томе ту не би ништа могло да се мења, али ове долазе до одбора, који може те привремене законе, уредбе и правилнике примити без измене или са изменом или их сасвим укинути. Е сад, господо, ми имамо пред собом овакав конкретан случај: Министарство за Социјалну Политику било је претрпало једним хаосом од ситних уредаба, у којима се апсолутно ни јаво није могао више снаћи и оно, налазећи се у једном тако тешком положају, покушало је да изврши синтезу многобројних Уредаба истог карактера, односно многобројних Уредаба, које се односе на једно исто питање, на један исти предмет. Такав је био случај са Уредбама, о којима је поднео реферат г. Дулибић, са Уредбама које се односе на нивалидско питање. Исти такав случај је са Уредбама које се односе на заштиту радника и на осигурање радника. И ту смо имали један низ уредаба међу којима је било и таквих, које су контрадикторног смисла, издаване у разним моментима, било их је које су једна другој сасвим

противуречне. Такво стање није могло више остати, то је увидело и Министарство за Социјалну Политику и покушало је да учини крај томе стању извршивши синтезу тих Уредаба. Тако уредбе, које се односе на заштиту радника из појединих области радничког законодавства, Министарство за Социјалну Политику синтезовало је у једну уредбу, којој је дало назив привременог закона итд. Сасвим је споредно што се тиче назива, али суштина синтезе тих многобројних уредаба остала је иста. Ја сам имао прилике да прегледам те Уредбе, које се односе на опште одредбе о заштити радника. Ту су одредбе које се односе на дужину радног времена, на заштиту жена, на заштиту деце, одредбе које се односе на питање о поћном раду, па је исти елаборат обухватио питање о радничкој комори, радничкој берзи, радничким повереницима итд. О свима тим питањима постојале су посебне Уредбе, али се је од свега тога извршила једна синтеза.

Није више питање, да ли Министарство има право на такву једну измену или такав поступак, поред те синтезе Министарство је поднело и посебне Уредбе, него је питање имамо ли ми права да доносимо једну Уредбу, која би представљала знатне измене према оним Уредбама, које смо добили од дотичног Министарства. Моје мишљење је, да имамо права и по самом члану 130. овога Устава, јер онде изрично стоји, да Одбор може Уредбе да прими без измена, са изменама или да може да их одбаца. Према томе ако је Министарство већ поднело елаборат, — а оно је поднело и елаборат и синтезу тих Уредаба, — ако је Министарство извршило те измене тако, да их можемо сложити и да их можемо прихватити као своје, онда имамо потпуно право на то по члану 130. и колико сам ја могао да оценим код Уредбе нарочито о заштити радника и осигурања, ја бих предложио да имамо право — секција није да решава него да предложи Законодавном Одбору а Законодавни Одбор има право, да прими такве измењене и допуњене одредбе чија суштина није дубоко измењена него само добила згоднију форму за манипулацију. У самој тој уредби и њеној редакцији о заштити радничтва и осигурања има извесних тачака, са којима се ја лично не бих сложио. Ја ћу то рећи приликом доношења реферата, јер сматрам, да нису добре за раднике, ипаче што се тиче самих измена ја мислим, да ми имамо потпуно право на те измене и не треба да се поставља више питање, да ли министарство има право, него да ли Законодавни Одбор има право да изврши измене. Моје коначно мишљење у томе погледу је, да Законодавни Одбор према чл. 130. Устава прелазних наређења има право на такву врсту измена и да је у интересу нашега законодавства и у интересу правилног рада појединих Министарстава у појединим областима, да ми те измене учинимо. Јер ако прихватимо ово тумачење, које је прихватио господин др. Лаза Марковић, да морамо од алфа до омега да примимо сваку уредбу, онда ћемо учинити то, да ће наступити да Министарства неће моћи да раде.

Потпредседник др. Грегор Жерјав: Реч има господин др. Лаза Марковић.

Др. Лаза Марковић: Господо, ја имам ретко задовољство, да мој колега господин Дивац, који је промукао говорећи против одредаба у Уставу, данас исказује мишљење, да је корисно по адми-

инстрацију и по Министарства, да се извесне одредбе Устава прошире и да се не само прегледају уредбе у Законодавном Одбору него да Законодавни Одбор има права да ствара нове, да кодифицира послове. Господо, мени је мило, што господин Дивац овако тумачи одредбу члана 130. Устава, макар да то тумачење није тачно, ипак је једно задовољство за нас, који смо гласали за Устав, а ово је повлачење господина Дивца, који је тврдио, да ми рушимо парламентаризам, а он међу тим тражи од нас, да проширимо Устав и да те рушење наставимо.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Реч има господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Могу, господа посланици, имати своје мишљење о Уставу, па тако и господин Дивац и други посланици, али није оправдано доказивати рђавост Устава тиме што се спотичемо. Господо, у свима могућим Уставима и законима спотичали су се људи, чим су хтели да их примењују. Сасвим је то природно, а нарочито још гад се у то спотичање уноси зла воља, онда наравно мора бити спотичања. (**Недељко Дивац**: Ви се не слажете у мишљењу са господином дром. Марковићем!) Има ли те зле воље код нас у Законодавном Одбору? Ја мислим, да нема. Али да се ограничимо, да не говоримо уопште о прелазним наређењима Устава него да говоримо о овој ствари, о члану 130. По моме мишљењу, тај члан је јасан, он говори о томе, да ће Законодавни Одбор моћи неке законе — уредбе — одбацити и оне тиме губе своју снагу, друге уредбе примиће у целости, а треће су оне уредбе, које ће се мењати. А шта значи мењати уредбе? То значи место једнога прописати нешто друго, и то несумњиво не само по форми, него и по садржини. Јер, да се хтело мислити само на форму, не би дошао овај пропис члана 130. Може се рећи, да ми, народни посланици, не бисмо ни пристали, да све уредбе озакоњимо, него је дошла та резерва, да можемо мењати оно, са чиме се не слажемо. Јасно је, да ми имамо права, да мењамо уредбе и да их можемо и кодифицирати. Дакле, ако имамо право мењати, у толико више имамо права распарчано скупиљати, кодифицирати. Јер онај, који има веће право, ја то знам и ако нисам правник, има и мање право, оно које одобрава веће право. И онда за мене је јасно кад можемо уредбе мењати, можемо их и скупиљати и можемо као Законодавни Одбор кодификацију да извршимо. А ово, господо, што је господин Министар за Социјалну Политику учинио, то је била само једна љубазност од његове стране према Законодавном Одбору, а у исто време то је било и такво његово схватање, да те уредбе, које су на пракси задавале тешкоће, лепо среди и да их као један готов посао и као олакшицу за наш рад преда Законодавном Одбору.

Што се тиче питања, које је покренуо господин Курбеговић, о опсегу, питање је како ћемо ми схватити и каква права имамо, да са тим уредбама урадим. О тим уредбама, које су сада на дневном реду, ја на пример не мислим, да бисмо ми имали права, да нивалидеку помоћ удесетеростручимо, или да створимо неке сасвим нове категорије инвалида, на које се није ни мислило. Или на пример да у закону о заштити и обезбеђењу радника уносимо сасвим нове принципе, што би било и одсуство тактике и прекорачење права, која нам је Скупштина дала. Докле се год ми крећемо

у оквиру, који нам је Скупштина одредила, а онет са извесним тактом чинимо те измене, дотле смо ми ту увек на потпуно уставном земљишту. Само кодифицирање међутим тако је споредан посао, у колико не улази у суштину ствари, да тај споредни посао овде нема ни смисла, јер кодифицирање би се могло поверити не једном законодавном телу, као што је Народно Скупштина, него и обичним чиновницима.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Реч има господин Воновић.

Јован Воновић: Хтео сам да кажем неколико речи. Ову употребу за кодификацију изискује сам посао, који радимо. На пример, рећи ћу вам нешто из мога личног искуства. Господин Јован Јовановић и ја, узели смо да рефериремо о Уредбама, које се тичу Државног Рачуноводства. Нашли смо тамо пет до шест уредаба, у којима се говори о додацима на скупшћу. Рецимо у последњој Уредби, која је поднета, има из свакога решења по нешто тако да када бисмо били везани, да не можемо да их кодифицирамо, морали бисмо у свакој уредби по нешто да оснажимо, а остало да испадне. Тако бисмо у место једне уредбе имали по шест уредаба о истом предмету и у свакој по нешто из оних других.

Ја мислим, да је технички zgodније, да се из тих уредаба покупи све што вреди да остане, и унесе у једну једину уредбу. То би био чисто технички посао. А да ми имамо права да мењамо, то ми сви знамо из чл. 130. Устава, по коме имамо права да мењамо и по форми и по садржини.

Зато мислим, да оно, како каже господин Курбеговић, не би било изједначење Законодавства, него би било синтетизовање многобројних уредаба, које говоре о истој ствари. Ако неко Министарство изиђе на сукрет да нам да један елаборат, као што је то учинио господин Министар за Социјалну Политику, онда је за нас олакшан посао, јер бисмо иначе то морали ми сами урадити. Стога, господо, немамо шта да се плашимо, да ћемо доћи у колизију са неким одредбама Устава. То не стоји, јер би ово било чисто формално скупиљање ових прописа из многобројних уредаба, које говоре о једној истој ствари.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Има реч господин Курбеговић.

Фехим Курбеговић: Господо, ја сам нагласно разлику између компетенције Законодавног Одбора према члану 133. и чл. 130. Устава. Кад смо стилизовали чл. 130. Устава имали смо пред очима ово. Било је једно мишљење, да се све уредбе ступањем Устава у крест ставе ван снаге. Друго мишљење, које је било оправданије и са којим сам се и ја сагласно, било је ово да оним даном када Устав ступи у крест, ако би се све уредбе ставиле ван снаге, да би настуило застој у државном животу, да се не би имало по чему радити. И онда је нађен модус, да све оно, што је набројано у чл. 130. Устава, добије законску снагу. Али пошто је било мишљења, да у тим уредбама, решењима Министарског Савета и одлукама, које имају законског значаја, да има много што шта што је потребно, да се укине или би било штетно по државни друштвени живот, онда је створена једна процедура, по којој има да се обави ревизија тих уредаба. Компетенција за ту ревизију дата је самостално Законодавном Одбору и одлука Законодавног Одбора има да важи као задња. Ни

једна одлука Законодавног Одбора према чл. 130. Устава не иде пред пленум. Тамо се каже, да Одбор има право да те уредбе одбаци, да их прими у целости и има право и да их мења. Под мењањем није речено у коме опсегу има право да их мења. Али дозволите ми, ако не поставимо границе томе мењању ми можемо доћи у неприлику да изиграмо чл. 133. Устава. Јер ако би ми у мењању ишли тако далеко, да извесне уредбе и по садржини и по форми тако променимо, да настане један јединствен закон за читаву Краљевину, онда би дошли до тога, да ми изједначавамо законе а да о томе не одлучује Народна Скупштина. Даначе био је у IV. секцији један случај, где се је радило о вештачким пристојбама и председник господин Пера Марковић био је мишљења, да се у тим уредбама учини измена, да за читаву Краљевину вреде србијанске одредбе о вештачким пристојбама. Ако би се то учинило, нас би у пречанским крајевима снашло то, да код нас уопште судови не би били у стању да уредују. И да смо ми усвојили становиште господина Пера Марковића, ми бисмо дошли до тога, да изједначујемо један део кривичнога поступка.

Тако је исто било и код Министарства за Социјалну Политику. Оно се је потрудило да многе ствари изради у целини и многе је ствари донело у форми јединственога закона тако, да би ми данас и по форми и по садржини имали у целој држави изједначено законодавство о тим социјалним питањима. На тај начин пленум Скупштине не би ни одлучивао о изједначању законодавства и ми бисмо преотели његову компетенцију из чл. 131. Ја држим, да онде где би се могло радити о променама у мањем опсегу, где би се радило о мањем слањању и кодифицирању тих уредаба, да би се то још могло допустити. Али онде где се ствара један јединствен закон, да се ту нема мењати по смислу чл. 131. Устава него по смислу члана 133. Зато ја држим, да кад смо усвојили предлог господина Дулибића, да смо га усвојили само у конкретном случају, јер су те уредбе биле такве парави, да би се оне могле саставити. Али овде код социјалне политике ту има таквих уредаба, да оне представљају један јединствен законски предлог. На пример Уредба о Државној Статистици, о организацији Министарства за Социјалну Политику итд. То би исто било као и то да поједини крајеви нису имали своје казнене законе него да се сада израђује казнене законик у форми уредбе. И на једанпут Министарство Правде доноси све те уредбе из појединих крајева и ми их кодифицирамо и усвајамо. То би било изједначавање казнога законика за читаву државу. То ми не би били власни учинити по члану 130., него по члану 133. Устава.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: Ја видим, да је мишљење одбора прилично онако како га је

стилизирао господин Љуба Јовановић и у томе смеру ја ћу га саопштити и појединим одсецима.

Пред вама је у Законодавном Одбору један нов несумњиви преседан и стога молим, да не замерите Председништву, ако који пут упита за мишљење пленума, да може заузети једно гледиште у појединим спорним питањима, а мислим, да ће бити случајева и код мога наследника да упита за мишљење пленума одбора при оваквом постовању.

Реч има господин Лаза Марковић.

Др. **Лаза Марковић**: Ја писам јасно разумео господина Потпредседника. Мени изгледа, да дискусија није јасно показала, да се прими мишљење господина Љубе Јовановића. Ја бих био слободан да поднесем један предлог и да донесемо закључак о томе. (Глас: Па и господин Дулибић је исто тако поднео предлог.) Ја сматрам, да се може извршити кодификација онде, где о истим питањима постоји више Уредаба, али кад постоје две Уредбе са разним питањима, да ту не може бити кодификације.

Потпредседник др. **Грегор Жерјав**: То ја примам.

Идућу седницу заказујем сутра у 3 сата после подне. На дневном реду је: избор Председника, двојице потпредседника и секретара, пошто сам ја привремено изабран и примио се дужности док не буде изабран нови.

Затим долази тачка 3., која је мало тежка. Ми имамо да добијемо од I. секције Законодавног Одбора извештај о ревизији уредаба, које се тичу »Извозних царина« и »царинских лежарина«.

Господин Министар Финансија нарочито ме је молио, да овај извештај ставим што пре на дневни ред. Извештај се управо израђује и још до сада није предан Председништву, па бих молио Одбор, ако мисли, да је ствар прешна, да дозволи да извештај данас откуцамо и поделимо члановима сутра пре седнице. Ако примите овај предлог, ја бих ставио извештај одмах сутра на дневни ред.

Као закључну тачку имамо извештај V. секције, који је данас поднесен, али је и сувише велик и неће се моћи до сутра откуцати, ако и све машине буду радиле, а овај је извештај о уредбама »извозних царина« и »царинских лежарина« много мањи. Примате ли овај предлог? (Примамо.)

Идућу седницу заказујем за сутра у 3 сата после подне с дневним редом: избор Председника, двојице потпредседника, избор секретара и извештај секције о уредбама, које се тичу »Извозних царина« и »Царинских лежарина«.

У случају да услед сутрашњег празника не буде кворума, седницу ћу одгодити за прекосутра у 9 часова пре подне, с истим дневним редом.

(Седница је закључена у 13 часова.)